

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью Йорк, Четвер, 3-го Січня, 1907. Число 1.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, January 3, 1907. No. 1.

Христос Раждаєть ся!

Зі зьвіздою.

четверо було... Під двірськими вікнами
сиділи смирно, в відкритих на сніг головках,
звичайно, діти вже привчені змалку,
знають, що двір се річ панська, вельможна,
не се, що їх чорна, нужденна хатчина,
де ледви в бурю скоронить ся можна...

— Не знаю, чи сі біднятка ще коли муць знати,
перед ким вони звикли гнути свою спину;
чи коли хто засяде у тіни їх хати,
щоб в довгу, сіру, вечірню годину
казати казань, як любить ім рідну
сю земельку треба, яка наче мати
їх хлібом годує; за ту безвихідну
їх нужду і за піг кровавий; як знати
їм про се треба, щоб себе відчути
живим звеном на вселюдській дшуті;
але знаю, що ще змалку батогом їх вчено
перед панським порогом смирно спину гнути...

Зрптком стояли; над їх головками

зьвізда сіяла граними огнями —

— долі, землею, повзли криваві плями. —

Загадочна зірка, без назви, незнана,

що лиш раз в році являє ся, сьвітить

понад головами хлопської дівчори...

Залаякана, тремтяча коляда летіла

десь гень, далеко, в ті сніжні розтвори,

де пуста німа, хождна, срібно-біла...

І слухала нічка сі пісні дитячі

і сумна стала... А високі зорі

здали ся на небі, сльозаві, тремтячі

і повні войків, давленого вітхання,

жалібного плачу, тихого ридання...

Найменче з них босе, в подертій свитині

раптом умовкло... Великі, сумні очі

звернуло мовчки десь там... в пігьму ночи

і так думало: „Мій Боже, чому то, хоч нині

Христос родив ся, е так зле на сьвітї

і хати наші темні, неогріті,

і всего змінка лиш муки в коморі?

Татуньо п'яні еще від учора,

і бють мамуню, ходь плауть і хорі?

Чому в передновок люди так блідніють,

і наче тіни по межах снують ся?

А діти, хоч малі, а красти вже вміють?

А його на книжці не учать читати,

хоч він так просить, так хотівби знати,

що за млином е, далеко, в долині...

Видко, для хлопів Христос не вродив ся ще нині

бо хотай рік-річно, в колядою до двору

Марія з Дитятем.

І І

усе ідуть хлопці — то щоб в туюж пору
вийшов хто з відтам зі словом: „Христос се раждає“,
він в своїм житю ще не памятає...
А длячого се?...”

Дитино! Вона вже йде, отся ясна днина
що дасть тобі одвіт на всі ті питання...

Вона іде, хоч днесь кругом залягла темрява...
Коб лиш не зланула ся хвиля як огниста лява...
Коб лиш вона не повторила до віку нового
Кровавим громом пімсти твого: Длячого!...

(Кополіцька).

устах не грає усміх вдоволення, а наші серця не наповняють ся щастям. Але хто ви такі, що гостинно відчиняєте нам свої двері? Не вже ви гадали, що ми незнаємо, хто ви такі, не вже ви гадали, що ми стиснемо протягнути вашу руку? Російські горожани не забувають, хто їм ворог, а хто приятель! Ми знаємо хто ви такі... знаємо, кому навіщо засідає самодержавне правління у Галиччю кроваві гроші нашого народу. Ми знаємо, хто за ті гроші проповідав в Галиччині кнутолюбство, хто захвалював царю самоволю...

Ми знаємо, хто ви такі! Ви вступники темноти і неволі і тягнете свою вітчизну на ті шляхи, по яких женуть самодержці сотні і тисячі наших братів, геть на сніг та голюд в дикі сибірські степи. Туди ведете ви свій покритищений нарід. Царське золото звенить хороше, та хто його бере, у сего на руках востають ся кроваві плями як по наш нарід пізнає, хто був товаришем його кровопийців!

Ми не забули, що ви „москальфіки“ підчас проклятої війни Росії в Японію збирали гроші на се братовбивство. Як Росія проклинала тих, хто послав її красних синів та смерть, ви визнавали рослина синів їх. Ви в своїх часописях брехали перед задуреними вами галицькими людьми, що цареві йде добре, що його сила непоборима. І се в той час, коли топчилися останні російські кораблі!

Ми не забули сього! Ми пам'ятаєм, з якою ненавистю витали ви нашу першу свободу і з якою радістю вслухувались в звеніння наших кайданів!

У велику трунацію перевернута найбагатша колись країна. Коса смертистинає щоденно сотні жертв. Бров і кости, сльози і труни! Хаос страху і паники, отчаю і безглузда. А над усім регіт вашого царя!... Чогож ви не регочетесь враз з ним? Навіщо ви запрошували нас до себе? Наше гасло: братерство і згода; на тих підвалинах будемо нову Росію. А ви ті, що завели таку страшну колотнечу і розбраз в галицькій Україні; чи вам товаришити з нами, чи вам протягати нам руку? Ви помиляєтесь. Ви звете себе „русскими“. У нас є також партія „істинно русських людей“, патія погромів і насилля, партія невіданих у світлі злочинів. Їїм, тим „істинно русским розбішамкам“ простягають свою руку! І вас і їх запалює велика любов до батюшки — царя! А ми не признаємо вас за „русских“. У нас той „руський“, хто вров свою віддає за Росію, хто підніс меч на катів народу, хто не хоче більше страждати під гнітом бюрократично-самодержної каміюки. Прощайте „русскіє люди“, і пам'ятайте, що поки ви будете так називати ся, вашої руки не тільки горожани Росії, а й чесні люди сього світа ніколи не стиснуть. Бо на ваших душах плями братерства з царатом!...

Отсе лист від Росіянів до кацапів, що дуже влучно характеризує становище одних до других і відкриває ідейну гниль кацапської чорної сотні“.

Але кацапи не журять са, бо встали в лице се ім не першина.

ДОПИСИ.

З Галійок, Мас.

Мачоха зима, як видно, то тут вже на добре береть ся до нашої шкіри, а особливо перед кількома днями малисьмо ту таку заверузу, що здавало ся чоловікови, що має до діла

не ві звичайними американськими вітрами, але що находять ся де в північній Сибірі.

Не абиякого клопоту наробив тут вітер цютник нашим кохливим голіочанам. Бо й подумайте собі повчитачі, на дворі красний осяйний день, воздух мов хрусталь, тож природна річ, що все що живе строгіть ся, як може й уміє і горне на вулицю, щоб бодай послідний раз в тім сезоні повеличати ся „чудно модною“ літньою суконкою, котра і на грудях з „модна“ витата аж по горе... і в гнучкім стані наче обшив, а що найважнійше на „бедрах“ лежить мов обляв... словом — все легеньке, мягеньке, аж душа радуєсь.

Аж тут невідти невідси цютник-вітер навинувсь — і не тільки, що без милосердя дере „чудно-модний“ капелюх з голови, але безвстидний сміє ігратись легенькою сідничкою, готов ще наробити якого сорому молоденькій Miss... Коб такє лучилось їй хоч де на відстороню, або вже вечером в темній якій вулиці, но то що иншого, але так просто на вулиці, де аж роїть ся від молодих довгоногих джентелменів... то щось страшного, не до дарованя...

Але як видно, то я тут розбалакав ся не до річи, а що страшнійше готов ще обіrvatи дещо від „Союзового“ отця духовного за деморалізацію членів... але що там! З Ансонії сюди порядний шмат дороги, а чоловік тимчасом виговорить ся.

Але о чім же то я зачав? Ага! про зиму. Отже зима, якаб вона люта й не була, то не для нас голіочан єї морози. Дійшлисьмо тут до таких винаходів проти єї примх, що попросту жартуємо собі з неї.

Дуже ми цікаві, що се за винаходи? — поспитають пов. читачі. Якї? Ва, а від чогож то у нас щось аж коло трийцять сальонів? А в кожнім з тих сальонів така тьма різного рода смаколиків, що голіочки готельники так тя можуть ними загріти, що спитніеш, хочби на дворі був тріскучий мороз.

Отже і твої винаходи! Якій ти сину, скажете — таж такє потрафить і перший ліпший московский ступайка, если найдєсь у него мару копійок в кишени, але колиб ти був без зломаного цента, а на дворі студінь, то побачилисьмо, в якого би ти мішка засьпівав! Однак кажу вам пов. читачі, що зима такої не для нас, бо если маємо вірити останньому спису голіоцких жителів, то на кожного мужского жителя припадає тут вже вісім і пів жєнщини! Там дідька! — скажете — жиєте там неначе які Турки, або другі Музулмани, бож природна річ прецінь, що вдвійку, якби воно не було, тепліш, як самому клапати зубами на ліжку.

Отже і видите, що моя правда. Тому кажу вам, поженило ся тут все, що жыло. „Мадек чи Войтек, Єнтек або Вавжек“ — wszysztko fuk! Хочби о однім оці, аби у тім році і баста! Малисьмо тут таку масу весіль, що знатоки заповняють, еслиб з весною спровадив сюди всі бузьки, які лишень жыють в Галиччині, то всі б в коротці повдихали від роботи. От-такє то діє ся у нас.

Голіоцка Русь, позаяк ще молоденька, то однак поступає тут сьмілим кроком наперед. 52-гий відділ „Р. Н. Союза“, котрий перед роком з'організував ся тут в 15-ма членами, днес числить вже поверх 48 здорівих членів і членкинь. А декотрі з наших Рутенців з горячийшим темпераментом придумують, чи-б нам тут за одним розмахом не закупити невеличкої площі і побудувати на ній малу, скромну церковцю, красний просторий о кількох комнатах приходский дім, постаратись о молодого, енергічного сьвященика (розумієсь, що не о кацапа), дальше заложити свій руский сальон... щоб нас чужі не обдирали (свої бодай жалують як дуть — складач.), заложити руско-компанічний „штор“, ну і деркають тут щось і про школу... словом все, що потрібне для вдоволення наших жителів.

Ну і як бачите, не бракує і нам тут ні патріотизму, ані доброї волі, ні охоти — тільки біда у тім, що брак нам на то все найважнійшої річи, а то тих завжди пожаданих доларів...

О ти всемогучий доляре! без тебе і найгорячийший патріотизм варт тільки, щоб ним чоботи висмарувати.

Таке то діє ся у нас. Другим разом побалакаємо о чімсь иньакшим.

Михайло Бєля.

З Канора, Саск., Кан.

Тут у нас є досить Буковинців, для котрих иншого спасєня нема, тільки в бороді; і хай чорт, аби з бородою. Єпископ Тихон прислав ім ніби правдивого буковинського попа, але в дійсности він є попом належачим до драни сьвятійшого російского синода.

Щоби нарід не пізнав ся колись на фарисею, батюшка добре вважає, аби котрому не захотіло ся влізти з болота і розпочати нове жите. Та з Буковинцями проста робота, але з тими Галиччанами нестерпна година, а що кошара досять широка, вільного місця досять, чому би то батюшці не спробувати, чи би не можна „низших духом“ Галиччан загнати до широкої кошари. А щоби діло пішло легше, загадав батюшка побити самостійних на капету.

До агітації послугує ся батюшка перше всього водкою. На се не було відповіднійшого часу як в день Успенія Прєсвь. Богороди-

ці. По набоженстві устроїли пир коло церкви, та заливали ся водкою і вином що сила. За першим пішов другий пир батюшки зі своїми вірниками 12 го Октобра в готелю. Там вже батюшка так підобрав собі, що ледво виліз в готелю заганяючи качки по дорозі, в тяжкою бідою дотер до фіри і фіроку везли лежачого як безрогу до дому. Такі то місія устроєє у нас батюшка. А от еще одєн факт, як розуміє батюшка науку Спасителя. Одєн чоловік посварив ся зі своєю жінкою та побив єї. Жінка заскаржила мужа до суду, де зівстав укараний карою грошевою. Для пімстиспродав чоловік воли, полишив фарму, жену і діти і вивбрав ся геть у світ, а відходячи, повернув до батюшки і заплатив за пять служб батюшці, аби відправив на єго жінки голову. А батюшка місто темного упам'ятати, розрадити і завернути до дому, гроші взяв і прирік його бажанє заспокоїти.

Раді бисьмо запитати батюшку, кільки платять розпустні жени з єго парафіян за служби на голову своїх мужів, аби ті ім не перешкаждали в злих ділах з Англіками. От така то місія російска на вільній канадській землі. Страх згадати, який той нарід руский нещасливий, знищений і розп'ячений прийшов до Канади і тут вже досять задовжив ся і розпинає ся до решти. Місто слухати своїх щарих приятелів спроваджує собі кнутопоклонників бородачих, котрі розп'ячують го до решти і тручають в вічну погябель. І такі бродяги старають ся і Галиччан звести з дороги.

Григорій Шумей, Тома Яворский, Василь Тимчук.

З Вінніпег.

„Стебарик“ & Со. старались завязати Народний Дім із гостинницею на лотах коло старої церкви, бо знаєєтє ім не до смаку, що вже єсть одєн Н. Д., а іменню „Тов. ім. Т. Шевченка“ і інституцію так користну хотілиб зніщити, а не менше і читальня ім великим боляком.

І чому то вони не можуть щиро думати і щиро работи, а не рити і — рити... Хяба можливо, що се їх така рутєньська натура змішана з кацапсько-русско-кнутівською саламахою, що привикли до неї ще в Галиччині.

І що ті люди властиво хотять?

Мені здаєтє ся, що дуже — а дуже о кнут ім розководить ся, а поки що задовляють ся обливанєм моче-морди і жолубцем коло „барн“, а при тім з'єднують „рибятков“.

Кирило Довбня.

Нью Брітейн, Конн.

В ньобрітейській парохії еще до днесь вражда і невгода і не буде в ній до сєго часу жадного порядку, доки Галиччане, які суть в

великій перевазі, не візьмуть заряду парохії в свої руки і не зроблять операції на тім нашім боляку.

Дня 28. новембра зібралось чимало наших людей перед церквою з наміром переіменити замки, які вже раз переіменили мадарони враз з своїм превелебним паном о. Волкайом, щоби могли собі самі газдувати во всім. І сям разом зібралось їх споро, щоби перешкодити в работі нашім. Але се ім не удалось. Тоді розійшлись по улицах міста і чатували, щоби перешкодити котрого з наших і на ній пімститись. І ось на одній з улиць напали на одного Поляка, котрий вертав з міста до дому і так страшно покалічили невинного чоловіка, що нещасливий бореть ся зі смертю. Зьвірєких унгарських чиновників відставлено до суду в Нью Брітейн. Що станєсь і яку „нагороду“ за „геройский вчинок“ дістануть унгарські бучери покаже будучність. А ти превелебний пане радує ся, та веселись зі своїми „бучерами“.

Русин.

З Вінніпег.

Хрупають руські кости: пугають голови, тече кров. — За що? За дармо — бо смерти нікому не треба, лише тих чорних рук, тої металєвої терпєливости до праці — тяжкої праці!

„Іяны“ Русинів працюючи в контрактора, котрий забирає работи муфования домів і різних найтяжших машин, працював недавно при ладованю величезної машини на торах С. N. R. на „флет кару“. В тім стаєсь щось страшного: льокомотива вдарєє до „флет кару“ — одні па-дуть під колеса, другі на боки, ті що на боки ломлять руки, розбивають голови, а ті що під колеса знаходять смерть.

На місці забило трєх, а трєх ще живих завезено до шпиталю, котрі мабуть померли; кількох рівнож взяли до шпиталю з розбитими головами і полеманими руками і т. д. Між ними був одєн Поляк і одєн Англік а то всьо Русини. Англіка, також забило. І скажи дорогий братіку, чи тобі не можливо організуватись, чи ти зможєш далі так дивитись і бути байдужним.

„Пролетарі сьвіта єднатєсь!“

І 2 Дріп...

БЕЗПОТРІВНО.

Дивний, а однак правдивий факт, що багато людей викидає свої гроші зовсім без потреби, а з другої сторони багато людей терпить, хоч поміч є під рукою. Д. Іван Софєльд з Ленсінг, Кане. оповідає: „Моя жінка терпіла задля нежиту і багато грошей коштувала мене курація, та все не помагало. Коли вкінці почала жывати Трінєра американський Елєксєр Піркого Вина почувла пільгу і по третій бутельці була зовсім здорова, почувлась якиб відродженою“.

Лікарі вірять в него
По шпиталях і в приватній практиці, в Америці і за границю, визначні лікарі уживають
Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Експелєру
як средство на Руматизм, Гостець, Невралгію, Болі грудий і членів.
„Я звивав Дра Ріхтера Котвичного Пейн Експелєру в мойй практиці. Совістно могу сказати, що сей лік втираючий приносив значну полєкту в мускуллярній руматизмі, гістці і невралгії.“
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.
Приготований під надглядом лікаря згідно з остриім німецьким законом.
У всіх аптекх по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Много з Вас може заощадити грошай і позбутись хороби, звиваючи в час Трінєра амер. Елєксєр Піркого Вина. Він ізцілює запалєне болонки жолудкової, кріпить жолудок, а через се спроваджує органіам людский в стан цілковитого здоровья і сили. Зживайте його ві всіх слабостях жолудка. Набутти можна в аптекх, або у фабриканта:
Jos. Trinet, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

КАЛЕНДАРІ „СОЮЗА“

на рік 1907 вже вийшли і розіслані експресом кождому секретарови братському. Котрий секретар календарів ще не дістав, нехай зголосять ся на експресовий офіс і календарі собі відбере.
Календарі має секретар роздати усім членам „Союза“ (по одному) і тим що на ціле і тим що на пів посмертного.
За календарі має заплатити кождий член при розметі за Децембер по 25 центів.
Дохід з календарів прийде до каси „Союза“.

Так ухвалила послідна Головна Конвенція. Хто не заплатить за календар, буде вимазаний так само, як за неплаченє розмету.
С. Ядловский, Голов. секр. Р. Н. Союз.

Вступайте до „Союза“!

„Союз“ платить 1000 долярів посмертного за мужа а 400 долярів за жену. Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу: Mr. S. Jadowski, Box 76, Jersey City, N. J.

Зол. годинник і ланцюшок

ДАРОМ
ЗОЛОТЕ ЦЕРО ТАКОЖ.
Правдивє, золоте цєро гарнатованє позолочуванє 14 к. золотом, приходить в гарній скриньці. Продають єго всюди по 2 дол. Цішка нам 50 ц. і саяа адрес а ми вишлемо „обєсе гар“
Кожні золотих річєй по 10 ц. одна. Кожен їх продаж і дістанєш 250 дол. вдарожє собі 50 центів а нам пішли 2 дол., тоді ми вишлемо тобі воесім даром Американський волоочений годинник, гарантований, що буде держати добре час. Можеєте дістати мужєцький або жіночий годинник і не буде тебе коштувати в центя. Вислаєм для дєчат цєрове цєро і хрєстєк сая воллєє ся змєсто золотого цєра за 50 центів, які тобі вєрнуть ся, коли продаєш золоті річє.
CROWN JEWELRY CO.
Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY published every Thursday at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN, Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year. Established 1893

Advertising rates furnished on application.

„Свобода“

часопис для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союзу“, виходять що тижня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців ...\$2.00
До старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців ...\$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російські Українці через Книгарню „Біляської“, Старий Севастіянська 14, Київ.

Оплачувати газету треба завжди з гори.

Гроші треба посылати в радіотелеграфній формі, або через експресовий, або поштовою money order (моні ордер). Money order, то є картонку, котру відсилаєш поштою або авією на експресовій офісі, пишати нам, бо без того ми не маємо грошей дстати.

Адрес:
„SWOBODA“
184 Hudson St., New York.

Ато хоче, щоб его адрес змінили мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Христос Раддаєт ся!

Всім членам „Р. Н. Союзу“ і всім Русинам-Українцям в Америці живу веселих свят Роддства Христового. Прощу при нагоді заглядувати багато гроший на борбу з ворогами нашої нещасливої а так нам любої вітчизни і заслати на руки ред. „Свободи“.

О. Ст. Макар,
дух. о. „Р. Н. Союзу“.

Слово

до місцевих організаторів „Руского Народного Союзу“.

Майже два місяці минає, від часу коли з припорушення XI. Головної Конвенції „Руского Народного Союзу“ понастановляв я Вас місцевими організаторами. Яка ціль сего організаторства, знаєте добре, однак не завадять, думая, если вині ще кілька слів про се скажу.

Як Вам звісно, „Р. Н. Союз“, се одна з найстарших наших заповомогих організацій, а в додатку гордиться ся тим, що єсть організацією часто руско-народною. Сей наш „Р. Н. Союз“ за час свого дванадцятилітнього існування обтер слези вже не одній жінці по смерті еї мужа, і неодним сиротатам по смерті їх вітця або матери, споміг неодного каліку, а сли міг, то жертвував і на народні цілі, словом виконував свою задачу як міг найліпше.

Задумавшись над тим чому на хвилю, неоден певно скаже: „Щож більше можна жадати від „Р. Н. Союзу“? „Союз“ претив робить для руского варода в Америці все що в его силі, значить, нам

Русинам не остає нічого, як лише всею силою горнутись до того „Р. Н. Союзу“, записуватись в его члена! Так, хто так каже і робить, той справді говорить і робить зовсім разумно, і я не бачу, щоби чесний і здоровомислячий Русин чи Русинка в Америці могли щось ліпшого зробити, як станути під прапор „Р. Н. Союзу“ і вписати ся в его члени. Але чи в дійсности оно так дієсь? — Ні, на жаль мушу сказати, що на ті сотки тисяч Русинів, які проживають в Америці, лиш дуже мале число є таких, що суть членами тої нашої руско-народної спомогаючої інституції.

Алеж бо се ще не дає нам права закладати рук і спокійно приглядатись, як Русини гурмою ідуть до чужих, ворожих нам організацій, щоб їх кути витарати. Ми мусимо самі себе спитати, чи має так бути і на дальше?

Не лиш з оден, але зразі мною тисячі сьвідомих, патріотичних Русинів певно скажуть, що ні, що дальше так не повинно бути і власне той до сеї пори слабкий результат освичен нам додати принуки, заохоти і витревалости до дальшої праці на поли організаційнім.

Але як генерал війни не може виграти сам, тільки при помочи тисячів своїх вояків, так і тут річаєсь. Оден-двох людей хочби і найспосібніших і найліпшої волі, не зроблять богато, не зможуть притягнути много людей до „Р. Н. Союзу“, если други ім в тім не допоможуть. Тут треба всім взятись до праці і аж тогді доперва можемо надіятись пожаданих успіхів і власне в тій цілі, щоби сю справу наперед посунути, установив я Вас місцевими організаторами „Р. Н. Союзу“. І Ви, місцеві організатори, є теми людьми, що при добрій волі і охоті зможете зробити богато добра для Ваших братів і для „Рус. Нар. Союзу“.

Во і хтож, як не Ви? Чиж не Ви живете по всіх закутках великої та широкої Америки? Хтож, як не Ви, найбільше сходять ся з нашими людьми дома і при роботі?

Ще раз кажу, що Ви. Від Вас, дорогі Братя, залежать розвій нашої славної організації і на Вас покладаю я найбільшу надію. За час двомісячної Вашої діяльности, вже декотрі з Вас поробили досить красиві успіхи, чого доказом нехай буде хочби те, що в місяцю Децембру приступило до „Р. Н. Союзу“ понад 500 членів. Але то все лишє початок. В будучности сподіюсь від Вас далеко красших успіхів.

Правда, не все маєте до сего відповідну нагоду, але не забудьте користати з кождої вільної хвилі і посвятити еї для добра і розвитку нашої організації. Старайтесь поваскувати при

кождій спосібности нових членів.

Ось і тепер надходить час, коли можете богато зробити. Надходять Сьвята Роддства Христового, час в котрім будете вільнійші від праці, час в котрім будете мати спосібність багачись і поговорити зі своїми знакомими і час коли будете могли написати много нових членів до „Р. Н. Союзу“.

Тож прошу Вас не даруйте, і де тільки лучить ся нагода, переконуюте своїх братів-Русинів, що організація се наш маєток в Америці, а очохих записуйте до „Союзу“.

І нехай те слово „обовязок“, котрий я на Вас вложив і з котрого колись мушу здати рахунок, жене Вас до сеї чесної, патріотичної праці.

Старайтесь, щоб в місяцю січню (Януару) придбати бодай оден тисяч нових членів для „Р. Н. Союзу“. Покажіть людям, що Ви не тільки Русини, але добрі робітники-патріоти і умієте потрудитись коло своєї рідної організації.

Если з Вас котрий знає, що деь на поблизькім плейзі коло Вас живуть Русини, а не належать ще до „Р. Н. Союзу“, поставайте до них сейчас поїхати і заложити ім братство та вписати їх в члени „Р. Н. Союзу“.

При тій спосібности желаю Вам, як також місцевим урядникам і всім членам „Р. Н. Союзу“ веселих і щасливих Сьвят Роддства Христового, а Вас, панове місцеві організатори, звиваю ще раз: беріть ся до діла з Богом вперед! Христос Раддаєт ся!

С. Мдловский,
Головний секр. і організатор „Р. Н. С.“

Рік 1906

належить вже до історії, тому не від річи мабуть буде нагадати собі бодай деякі важнійші події, що дучились протягом минулих 12 місяців.

Почнемо від найблизшого, себто від нашої американської Русі.

У нас в Злучених Державах лучились ось які події:

Збірка на Боевий Фонд в Галичині і Фонд Революційної Української Партії, теперішньої Української Соціал Демократичної Робітничої Партії.

Конвенції Союзу, Соединенія, Общества Р. Бр.

Побудовано кілька церков, відбулось кілька театральних представлень, вечерків і засновано кілька десятів братств і т. п. З конвенцій найважнійшою була конвенція Союзу, бо цілковито зреформувала сю організацію і шпхнула її на нову дорогу. Від часу сеї реформи почав ся скорий зріст Союзу і нові члени приступають гуртом до него, як се показують справозданя за послідних кілька місяців. Конвенції Соединенія і Общества замітаї хйба тим, що лишив все по старому.

Збірка на Боевий Фонд в Галичині і фонд Р. У. П. показали, що в Америці маємо вже споре число Русинів, яким не баїдушна дома їхніх братів в старім краю і они не відказують ся помочи ім в потребі.

Про инші справи говорити не станем — бо они не представляють собою нічого нового. Се лишє природні обяви чисельного зросту нашої іміграції.

Як потішаючий обяв мусим зазначити, що минулого року трохи притихла сварка між Русинами по часописах і по плейзах.

До невідрадних фактів треба зачислити, що з видавництва часово перестали виходити а айрискі біскупи чим раз тіснійше затискають петлю на шії греко-католиків (дави події в Шенандорі, Па. і деінде.)

Робота в Злучених Державах ішла загально добре. На канадійській Русі замітнійші події такі:

Організація кількадесятых руско-англійських шкіл, засноване читальні в Виніпегу, закупно дому тов. ім. Шевченка, засноване Канадійского Р. Н. Союзу і Вильнодумної Українско-Федератії, конвенція независимої церкви, зріст независимої церкви, віче в Вініпегу, кілька представлень, нових читалень.

Живив в Канаді випали загально дуже добре, тому минулий рік причинив ся немало до поліпшення матеріального буття руских фермерів.

Про бразилійську Русь не можемо богато сказати. Она і нечисельна і не дає великих ознак житя. Кілька дописий до „Свободи“ і старокраєвих часописей ось і все, звідки публіка могла дещо про ню довідатись. Борба оо. Василіан зі світськими людьми не устала; помер одинокий сьвітський сьвященик о. Роздольский. Деякі Русини заявляли публично свої австрійські вірнопідданчі почуваня...

На галицькій Русі іде дальше робота економічна, політична, просьвітна і др. Наслідки сеї роботи скрізь видні. Виборча реформа підняла на ноги весь нарід, але противники еї мали сильнійші плечі і Русини остали покривджені.

На Буковині народна праця також не вгавала, лигн на угорській Русі як давно так і тепер усе спить сном блаженних.

За те російська Україна завдяки подихови революції воскресла до нового житя. Українські часописи та товариства виростили як гриба по дощі, друковались українські книжки, а сьвідомість народна росла не по дням, а по годинам так, що навіть ті російські Українці, які живуть в Америці недовгий ще час, не можуть собі уявити, чи се сон лишє, чи справжня дійсність.

Але вертаймо назад до Америки.

Минулий рік був тут роком „prosperity“, себто добробуту. Капіталісти аме-

риканські позаробляли великі гроші, капнуло і робітникам дещо з того ввиді підвисшена платні, хоч се підвисшене не стоїть в жадній пропорції до сего, як здорожіло жите. Американські товари здобувають собі чимраз ширші ринки, йде будівля панамського каналу. Сьвідомість робітнича росте, чого доказом минулі збєри, але не так скоро, як би то бажалось. „Prosperity“ затемнює їх очи, она потреває ще рік, два, може і більше, але крах прийти мусить. По сїмох товстих коровах прийде і сім худих і тоді робітники побачать, що даремно час переспали.

Япан після війни взяв ся до роботи дома і росте скоро, дуже скоро так, що і Злучені Держави починають его боятись. Та не лиш Япан, але і задеревілі доси Хіни кинулись горячково до праці. Десятки тисяч молодих Хинців вчать ся по азянських висших школах та університетах — відроджене Монголів недалеке.

В Росії революцію здавлено по части, але еї не вбито. Уряд арештував та вбизав многих, але і революціонери не дармували. Горячкова агітація виборча з боку поступових елементів дасть мабуть більшість послів нової Думи сям послідним, а не урядови. Сам уряд російський находив ся і ще й тепер є в грошевих клопотах. По многих провінціях страшний голод.

В Австрії кипіла агітація за виборчою реформою, яку вкінці ухвалено, але з великою кривдою для Русинів.

В Німеччині розвязано райхстаг, щоби знати о поязцію, передовсім соціалістів і клерикалів.

У Франції варить ся неначе в катлі. Розділ церкви від держави займає там ума всіх. Католицке французке духовенство молить ся і проклинає тих, що сю біду вкликвали, але ходу подій сям не годні змінити. Подібний дух проявляєсь і в Еспанії.

Ось і перегляд деяких подій з минулого року, хоч й дуже неповний.

А щож новий рік нам принесе? Звычайно чудів, якихєсь нагих та надприродних зьмн сподівати ся годі, бо події сегорічні мусять зависіти від тих, що стались минулого року. Однак в міру зрозуміня ходу подій і духа часу люди можуть до певного степеня будучність собі укладати. Те саме можемо зробити і ми Русини, тільки менче плачу та нарікань, а більше енергії та витревалости в праці.

Всім Русинам американським желаю веселих Сьвят і щасливого Нового Року
Редакція „Свободи“.

Потреба гроший!

Головний Комітет Української соціал-демократ. робітничої партії.

Пролетарі всіх країн єднайтесь!

В 40 числі „Свободи“, в статі „Находять слухивий

час!“, шановна Редакція, запрохуючи своїх читачів до даток на хлопський страйк в Галичині, рівночасно повідомляє, що вона, в числі прочих, замикає складки і на Українську соціал-демократ. партію (раніш „Р. У. П.“) через те, що як каже Редакція, „знаємо з достовірних жерел, що українські революціонери в Росії мають досить гроша і збірка наша мала на меті головно виявити ім симпатії американських українців, а не дати якусь більшу матеріальну поміч“.

Не дотикаючись останнього твердження, Бюро Головного Комітету У. С. Д. Р. П. має як найрішучіше заперечити проти першого категоричного твердження, що ніби-то „українські революціонери в Росії мають досить гроша“.

Власне саме тепер, коли в Росії спала революційна хвиля і загуляла нечувана реакція, в жент. коли революційні сили мусіли бути як найбільш напруженими; коли шерги партійних робітників розбиті масовими арештами, коли масове безробіття впало в першу чергу на голови партійних товаришів; коли від революційного пролетаріату відчакнулись умірквані і близоруки демократичні елементи — власне тепер фінансове становище всіх революційних партій в Росії, що принципально відкидають всякі „експропріації“, а в тім числі і становище нашої партії — є гірше, ніж колиб то не було і власне тепер, більше ніж коли инше, революційні партії в Росії потребують від всіх, що спочувають справі звольнення робочого люду з під царської кормити безправя, — морального і матеріального підтримання.

„Достовірні жерела“ — представили Шановній Редакції фінансове становище нашої партії — в неправдивім світлі.

Не маючи на увазі надуживати ласку Редакції, Бюро Головного Комітету У. С. Д. Р. Партії тим не менч прохает Шановну Редакцію дати місце на еторінках „Свободи“ сьому нашому листові і сподіваєт ся, що вона і надалі не відмовить ся приймати для нашої партії датки, в разі, коли останні були б надіслані кем небудь з наших земляків в Америці для справ революції на Україні.

Най жис революція!
З правдивим ушанованем
П. Сульма,
секретар Бюро.

Подаючи отсе письмо до відома загалу зазначуємо, що людям, які інформували нас про сю справу ми мали всякі підстави вірити.

Дальші евентуальні жертви в користь Української Соціал Дем. Робітничої Партії радо будем приймати і відшлемо заступникам сеї партії.

Справозданє Контрольної Комісії Р. Н. С.

з дня 20 Грудня, 1906.

Дня 20 грудня, контрольна комісія переглянула точно всі книги сбох секретарів, председателя і гол. касіера. Показало ся, що помимо так утрудненого діловодства через розмет всі книги були в як найліпшим порядку проваджені, всі рахунки так гол. секретара як касіера і председателя згоджували ся, за що головним урядникам належить ся признанє.

Стан касовий представляє ся так:

	23.944.64
	10.226.61
Прихід за юній і юлій.....	34.171.25
Розхід за юній і юлій.....	13.588.28
Готівка до кінця юлія.....	20.582.97
Прихід за Август з розмету.....	5.964.65
Довги за попередні місяці.....	874.30
	6.838.95
Сирітський фонд.....	16.081.06
Резервовий „.....	128.40
Народний „.....	64.20
Бідних „.....	64.20
Розпорядимий фонд.....	10.169.17
Розхід за Август.....	914.89
Прихід за Септембер з розмету..	4.827.12
Сирітський фонд.....	16.838.81
Резервовий „.....	254.28
Народний „.....	127.14
Бідних „.....	127.14
Розпорядимий фонд.....	8.996.46
Розхід за Септембер.....	4.990.32
Прихід за Октобер розмет.....	5.955.28
Сирітський фонд.....	17.322.78
Резервовий „.....	1.656.37
Народний „.....	192.73
Бідних „.....	192.73
Розпорядимий фонд.....	5.383.83
Розхід за Октобер.....	7.540.67
Готівка з кінцем Октобра вносять	24.758.44

Вже за короткий час видко, що Союз вростає і то з кожним днем, бо від головної конвенції виступило всего три брацтва а то одно мало 8 членів, а друге 12, а третє в Desloge заложило собі місцеве товариство. Натомість приступило 12 нових брацтв; а то:

- До ч. 138 тов. Івана Наумовича.
- „ „ 139 усєненія Пр. Бог.
- „ „ 140 сьв. Михайла.
- „ „ 141 сьв. Николая.
- „ „ 142 сьв. Іоана Крестителя.
- „ „ 143 сьв. Димитрия.
- „ „ 144 тов. Тисьмениця.
- „ „ 146 сьв. Петра и Павла.
- „ „ 147 арх. Михайла.
- „ „ 50 сьв. Іоана Крестителя.
- „ „ 121 сьв. Іоана Крестителя.
- „ „ 94 сьв. Тройці.

Всіх членів належачих до Р. Н. С. єсть по конець Октобра 1906—7948.

З того видко, що Союз стоїть на добрій підвалині, що зискав собі велике довірїє у американських Русинів, а єсть надія, що при так совістній праці головних урядників вскорі зрєсте вдвоє на славу американської Руси.

Jersey City, N. J. 20 December 1906.

о. Лев Левицький, Осип Стеткевич,
С. Калакука.

Своєму батькові в Америці.

У ніч різдвяную полечу я духом по над Буг,
Від него я заверну, та піду у луг,
А звідтам вже і в село достануь, в Боратин дорогий,
Де вік провів я так весело, веселий вік молодий.
А там і хату я загляну, де вперше сьвіт узрів,
Де любих родячів любови промінї горячий мене грів,
І тамто з всіма звитаюь, що серцю дорогі мені
І там від них ся розпитаю, чи сталось що нове в селі.
Та смуток певно мя обійме, як в хату я ввійду;
Во батька свого дорогого там певно не знайду!
А деж то він тепер дїваєсь? тоді на думку ми прийде;
Він певно за морем з роботи спочить сю ніч їде.
Комуж то овочі із праці тяжкої сеї споживать?
Він хоче їх родині за море в старий край післать,
Щоб нужду відогнати, синам своїм поміч дати,
Науку собі роздобуть, науки сонце те пізнати,
Жате гірке синам украсить, для них долю раз придбати
Іх щастем повним оросити, життя ім жерело дати.
Так дайже Боже ему здоровля, богацтва зискати для синів;
І синів богацтвом обдарити, та ще коби хоч раз его узрів
Его як в щастю заже, а синів як введе у люди
Україні вєнці на добро, за те най честь ему буде.

Його син

Павло Ган,

ученик IV. класи рускої гімназії в Перемишли, Гал.

Чи не безголове?

(Конець.)

Коли татунцьо скінчив сю причту, я дізнав вражіння, як колиб найлютіше жало поганой гадюки впилося в мое серце, кров закипіла в моїх жилах, якась невидима сила потрясла цілм моїм організмом і я вже хотів крикнути: Правду сказав еси старий фарисею! Але мені причув ся якийсь страшєнний гриміт — я опаматав ся і подумав собі таке: Признавєсь ся старий фарисею до своєї вини, котру ти поповнив і за котру не вмиєш доки лиха не завнаєш і тяжко не відпокутуєш. Абож ся причта не стосуєсь як раз до тебе самого? У нас був добрий, працьовитий и примірний сьвящєник о. Підгорецький. Працьовав у нас за сім літ, з'організував як найбільшу парафію, з'організував братства мужєскі і сестричні, за его старанєм побудовано прекрасну церков, посплачувано тяжкі позички (ноти банкові), з'організував руску школу, сьпів музикальний, відділ Союзу числив понад 200 членів, в парохії був спокій, любов братня, словом привів руску парохію до найкрасшого розцьвіту.

Но старий хитрий тато смотрив на тое все заздрісним ненажертим оком, чатував як кіт на миш і робив тихцем свої приготєвленя на свою жертву, бо писав листи до своїх підручних хрунів, ті листи мав я щастє читати і мову подати до публичної відомости. І ось наш сиволосий миротворець дістав чєнс. О. Підгорецький захоїв так, що мусів їхати на контри відпочити та полишив заступника в церкві о. Гривнака.— А наш тато бух в гостину! І нуж справляти кермєш, бочками пиво, фляхами палінку по хатах своїх „краянов і вірньєвих діточок сестер і братів лємков...“ І сьпівали многая благая літа—татунцьєви — а вон з о. Підгорецьким безбожним радикалом!..

Коли упорав ся з вірним стадом, старий зачесав сиву чуприну—і до айриского владика на колїна:— „Прийміть ваше преосвящєнство і позвольте мені збирати долари в Джєрзіситській рускій церкві—там вже всьо готове. Я єдиний вам преданий і вірний католик аж до смерти—а не такий поганин як о. Підгорецький... Всьо буде мое і ваше“! Ну і пішло все як по маслі хитрому лєсови. Але чесні люде, що працьовали з своїм сьвящєником нарєбили крику, ляменту, пішов процес—і старий крутило побачивши, що нема для него жнив, забрав свою бахташку і помуфовав в город Олифант—робити другу парафію...

Но за своїх вірників в Jersey City не забув. Він послав ім свою праву руку—се є нам тепєрїшнього препрєлюбєзного отца Гумєцкогє. Сей довершив зачатє діло татунцем отверто не по фарисєйски. На про-

повіді не говорив о згоді і братолюбїю як татунцьо, но залучив ся з вірниками татунцьє—а більше з ніким. Коли комітет церковний на парафіяльнєм мітингу вїбрали і председатель Кирчів просив его оголосити в церкві, то о. Гумєцкїй сказав: „Як корт скаже“. Коли парафіяне хотїли, аби поміняв ся, з о. Левицьким з Майнерсвил, він сказав, що хоть би чотири роки процесуватись то не уступить з парохії джєрзіситської, бо его партія се правдивї парафіяне. Ну і допровадав до крайної руїни нашу церков. Люди подїлились, не хотять платити на церков, процєси знищили і пожерли те, що впило і еше і тое не вистарчило. О. Гумєцкїй і дяк волїли стратити по кілька місяцїв своєї платні, як припустити до якоїсь згоди—або вимуфуватись. Ось що сталоє з колїсь славной джєрзіситської парафії від часу гостини сиволосого миротворця? Купа гразї, гнили, крайний упадок!

І чи ви, отче Обушєвич, в силі привести сю парафію до якогось гараздє і поставити на той стєпень, на яким она стояла перед вашою гостиною? Чи годнї ви привести ту братню любов і згєду, яка була за часів о. Підгорецькогє в нашій парохії. Чи о. Підгорецький може вам простити зневагу, якої від вас невинно і несправедливо дізнав? Чи люде, котрі працьовали і щиро старались, остатний цєнт давали на дїм божий і тішились, що ось будуть мати притулок, де зїйдуть ся, помолять ся і забудуть своє горе і недолго, притулок, де напємолоде поколїє мало вчитись любити нашу народність, нашу історію, а днєсь той Дїм Божий через вас перемїнив ся в дїм ненависти, рєзкою і посьміховиска в сьлах чужого народу — чи ті люде можуть вам простити? О! на виспї питання самі в душі скажете: Ні, ні, ніколи!.. Хотяїсьєте і дєсятє разів посьвящували сю церков вашою скверною рукою, то нічого не поможе.

Ви в іменї сьв. крєстєнївєчїте працьо добрих людїй, котрі з гордостію, отверто признають ся, що суть синами матери Русї—України, ви в очах неосьвїченєго і несьвїдомєго Русина представляєте таких людїй як великих перєстєпників, безбожників і т. п. на се тїлько, щоби его позискати до свогє тєбору. Ви скрито говорите перед владиками, що ви вірний, неперемїнний унїят; перед своїми вірними невіразно, між твердими, що до великоруского плємени і до православной віри належите, а доходки суть добрі з руского народу... Ой отчєньку, набухали ви того фарисєйства і того кривдєлюбїя на ваш похилий хрєбот! Подивїть ся на стєжку вашогє житя на америкєнської Русї, що позаду вас. Зачнїть від шєнандорєкої

парохії, се був початок вашої весни, що там було кривди; дальше до Мєйфїлд, де допровадїлисьєте парохію до православїя, а самі не перейшли. В Олифант, Па., як ви там скривдїли і наразили парохію на великі страти і як ходили присягати на корт в користь латиньского бискупєа. Пригадайте собі яку баламуту робили в Питсбургє, Брадок і дєїндє. Пригадайте гостину в Джєрзі Ситї і єї наслідки...

Неповинні були ви вертати з Єрусалима в Америку, но їхати на Україну котру так ненавидите, до єї славной столицї Києва. Там є богато сьв. місць і там в Печерській Лаврї відпокутувати хоть третєну ваших тяжких перєстєпників за житя.

Ось і думки які зродила в мені причта о. Обушєвича.

По службї нашї атец Гумєцкїй беруть в руки сьв. крєст, виходять на царські врата, як не крикнули (аж ім жили бочні на карку вистали — як двї сьвїчки і очї аж білим зайшли) „нехай живїот русєскєє братство в Рєссєє N, J!!!“ І так три рази.

Коли о. Гумєцкїй закїнчували торжєство словами, „нехай живїот“, го салєніст і практикований шєкєкар С. Барна набивав кєйки в пивом і розкорковував палінку, (розумїєсь зі свогє склєду) в гали церковнїй, в сьв. храмї Божїм. Там де колїсь о. Підгорецький заборонював курити — там днєсь розвивалось пиво, виска, була закуська, но то всьо на чєсть і славу Божу. Присутні гостї і сьвїчокєаси смачно запивали і закусовали і тішилась що можуть приносити Богу жертву — в сьв. домї по посвячєнню... Ну на такі поправини і посвячєня оплатити ся чоловікови їтя... Або що, чи то не є по твердо—русєски? Чи то не єсть після канєнов восточной католичєской церкві, як татунцьє гєворять? Або думаєте, що Барна такий дурний? Дїстали музиканти, дістав піп, тай і Барна не відмачохи. Не мїг нічого вторгувати в своїй корпмі, бо недїля — не вільно, тож уторгував за свій товар у сьвятїм домї Божїм, нехай Бог прийме. На тое люде офїрєвали, а сьвящєнина так всїм смакувала...

Радикал і парафіянин.

Просимо усїх хто має посилати нам гроші, посилати їх або почтовими монї-ордєрами або драфтєами на Нью Йорк а не чєками, бо ми від одного чєка мусимо платити 10 цєнтів за сколектованє а крємі сєго на такі чєки не можемо дістєти грошїй через два тижнї, бо стїльки мєнше бїльше тєравє сколектованє не Нью-Йорєского чєка.

Рєдакція „Свєбєди“.

ЧОМУ РУСИНИ ГАЙДАМАКИ?

Як Ісуса Христа засудили жиди на смерть, тоді наїхало було до Єрусалима дуже ботато різних народів, що були цікаві видіти його хоч раз. Коли-ж Христа вели вже на Голгофту розпинати, вони поуставляли ся всі громадами побіч дороги і чекали, доки не буде попри них переходити Ісус. На передї стояли Нїмці, далї Вірмени, Поляки, Русини і инші народи. Як Христос приблизив ся до Нїмцїв, їм стало жалє Христа; тому вони крикнули: випїшім його! А Христос глянув на них і сказав: Будете писати до кінця сьвіта та сонця. І тепєр де не подивїш ся, в кожній канцєларїї сидить якийсь Нїмчик, тай пише.

Йде Христос попри Вірмєнів і їм стало його жалє, тому пошукєвали щось поміж собою, а потому крикнули: Викупїм його! А Христос глянув на них і сказав: Будете купувати доки сьвіта тай сонця. І тепєр де не подивїть ся і де не зобачїш Вірмєнина то він завсїгди купить, бїльше не займає ся нічим.

Йде далї Христос, приходить до польєких шляхтичів і їм стало його жалє, тому поговорили з собою, тай крикнули: Викрадїм його! А Христос поглянув на них і сказав: Будете красти поки сьвіта тай сонця. І тому то тепєр де лїше який банк, де лїше яка каса, де то іх мусьєть польєкі шляхтичі обїраєти.

Йде далї Христос, приходить коло Русинів. А їм такий жалє його, що страх. Лїше гльїнули на себе, тай крикнули: Відбиймо його! А Христос поглянув на них і сказав: Будете бити ся поки сьвіта тай сонця. Тому то Русини все били (ся; були козаками, били ся, були опришкєами, били ся, а й тепєр Русинів називають гайдамаками за те, що не дають собі в кашу плювати, як треба, то й бють ся. І Русини будуть гайдамаками до кінця сьвіта, бо так їм призначїв Христос.

На Хлопський Страйновий Фонд і Виборчий Бєвєий Фонд.

На хрєстїнах у п. Л. Вїбєлєа в Cleveland, O. зїбрав п. М. Вабїй суму \$4.60. Жєртвували слїдуєчі: По 1 дол. М. Вїбєль; по 50 ц. Ів. Пудик, Г. Сїк, М. Вабїй, Т. Судик, М. Фїляк, А. Качєла; по 25 ц. Йєсїф Альбрєхт р. кат., М. Ёбур; по 10 ц. М. Крєп р. кат. Разом сума 4 дол. 60 цєт.

З привїчки.
Суддя: — Чогє сьвїдов плачє?
Сьрїдок: — Ах перєпрашє! Я забув, що я нинї не оскаржєний, лїш сьвїдов!
На стєці:
— Панє кондуктор, чи маю ще час попрацьовати з жївкєю?
— То залєжить, як давно ви жєнатї.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союзу“:
 о. Стефан Макар, Phone 46-12
 11 May St., Ansonia, Conn.
 Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906-1908.
 Председатель:
 Константин Карчів,
 140 Essex St., Jersey City, N.J.
 Мисто-председатель:
 Иван Парилляк, Teegville, Conn.
 Касієр:
 Алексей Шаршонь,
 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.
 Секретар фінансовий:
 Семен Ядловский,
 Box 76, Jersey City, N. J.
 Секретар реєстродий:
 Теодозій Лабовский,
 Box 76, Jersey City, N. J.
 Радні:
 Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
 Лев Моніта, Lansford, Pa.
 Михайло Бель, Hoiyoke, Mass.
 Матій Семенюк, Sauger, Pa.
 Андрій Овсак, Tauger, Pa.
 Ф. Поливка, Hazleton, Pa.
 Контрольна Комісія:
 о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
 Осип Стеткович, Olyuriant, Pa.
 С. Калакуха, Jessup, Pa.
 Головний організатор:
 Семен Ядловский,
 Box 76, Jersey City, N. J.

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який инший документ, котрий би посвідчив про їх вік.
 С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вл. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів, взагалі!
 На підставі ухвали ІХ. годовної конвенції Руского Народного Союзу відбувшойся в Scranton Pa. повідомляю вам, що буду настановляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з п. урядників або членів скоче занятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас згослють ся до головного організатора. П.ч. місцеві секретарі мають першєнство.
 С. Ядловский, головний організатор, Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.
 ПП. Секретарі!
 Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив помертєве на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів повістало в братстві на ціле а скілько на половину помертєвого. — Всі такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам в кождим розметом і ту картку по кождім мітингу або найдалше до 29-го заслати разом з декларациями і переступними листами, если які будуть, на адресу:
 Theo. Labowsky,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришло такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередий, а члени, котрих братство хотіло прийняти аби вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замкєє ся рахунок членів і розсилає ся розмет.
 Теодозій Лабовский, рекорд. секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принадлежне до „Союза“, повинно мати отей книжки:
 1) Книжку членів (іменослов).
 2) Книжку місячних складов.
 3) Книжку касову і протоколову.
 На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до каси „Союза“.

Посмертні вісти

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.
 ТЕЛЕФОН АНДРЕЙ член Р. Н. Союзу від. 4. Jersey City, N. J. помер Dec. 24. '906. Небіщик походив з Угорщини села Тур, стол. Земилчу.
 ФЕЦІЧ ПЕТРО член Р. Н. Союзу від. 40. Scranton, Pa. помер 15 Децембра 6. р. Небіщик походив в Галччини села Манов пов. Ліско.
 Ч. 63. БВІТ \$400.00 на чогириста долларів, котрі Е. Стефан Лешєга отримав яко посмертну заповому по жєні Людвіка Лешєга з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. New Alexandria, Pa. 1906.
 Стефан Лешєга.
 Сьвідки: Федько Косарич, Алек. Круль.
 Николай Кич, секретар, Алек. Круль, председатель.
 Ч. 67. БВІТ \$200.00 на двіста долларів, котрі п. Михайло Лазарик отримав яко надзвичайну заповому за утрату лівої ноги в Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці. New Alexandria, Pa. 1906.
 Михайло Лазарик.
 Сьвідки: Михайло Стахура, Александер Круль.
 Николай Кич, секретар, Александер Круль, предс.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.
Оголошене.
 Отсеку дорєгою подєє ся до загальної відомости всім членам Р. Н. Союзу, належачим до від. 4. в Jersey City, N. J., що зі взгляду непорядків в тим] відділі, мітинг переносить ся в галі церковної до галі п. Д. Голода 38 Greene Str. Перший мітинг відбуде ся 13. сїчня 1907, точно о год. 2. пополудня. На сей мітинг має явити ся кождий член, щоби покінчити всі непорядки. Жадєн член не сьміє вєслати на той мітинг свою дитину або жінку в заступстві, тільки має прибути сам, если сего не зробить буде уважатись що не хоче належати далше в члєни Р. Н. Союзу і яко такого виключить ся з члєнства. На тим мітингу буде відобратьє також розмет до каси Р. Н. С.
 Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.
 Jersey City, N. J., Dec. 24. 1906.
 К. Курчів, предс.
 С. Ядловский, секр.
 А. Шаршонь, кас.

Оголошене.

Братство Усп. Прєсьв. Богородиці, від. 139, повідомляє всіх своїх члєнів, що річний мітинг відбуде ся 13-го януара. Члєни повинні явитись всі під карою 50 цнт. для Франкліна а 1 дол. для Ойл Ситі.
 Семен Романчак, предс., Иван Фрас, кас., Йосиф Романчак, секр.

Оголошене.

Братство Усп. Прєсьв. Богородиці, від. 139, повідомляє всіх своїх члєнів, що річний мітинг відбуде ся 11-го нов. слідуючий уряд на рік 1907: Иван Бурка, предс.; Василь Коцьяк, васт. предс.; Иван Колудій, касієр; Йосиф Фрас, васт. кас.; Иван Бурка, секр.; Николай Бурка, васт. секр.; опікуни хорих: в Алегєні: Афтєл Олексїк; в Мінієрсе: Андрїй Коцьяк; в Ботлер: Йосиф Уїлчїний; в Василь Гелайда, дверник.
 Иван Бурка, предс.

Оголошене.

Братство св. Петра і Павла, від. 47. в Ембридж, Па. повідомляє, своїх члєнів, що річний мітинг відбуде ся 13-го Сїчня 1907 р. в галі клубовий о год. 1-їй пополудня в слідуючїм порядку:
 1. справдованє касовє за рік 1906;
 2. приймалє нових члєнів;
 3. вибір нового уряду на р. 1907;
 4. внесенє і інтерполяції.
 Котрий в члєні не явить ся, заплачїть карї 1 дол., а урядник 2 дол. Запрашаємо всіх Русинів, котрі єще не сунт в жадїй організації на сей мітинг. Будемо аршимати нових члєнів бєє вступного до братства, а до Р. Н. С. зєсли статутї.
 П. Серєдїянкїй, предс.

Оголошене.

Братство св. Василія Бел. від. 19. Р. Н. Союзу в Прєйсбург, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Юрий Фалат, предс.; Стефан Турок, касієр; Стефан Сисак секр.; Андрїй Сисак ком.; Михайло Опрїшка, хоружий; Михайло Турок, Иван Сдинак, і Андрїй Галычак контр.; Иван Гашпїр, дверник; Онуфер Фалат, Андрїй Бенєч, Иван Бдиняк, Осиф Сват, Трофїй Цишура, доворчї хорих; Михайло Фалат, эпископ; Иван Гумац, Ст. Команєцкїй, Андрїй Адїма, Гєгг Лїгус, Ст. Торган, Василь Галєнда, Андрїй Гуєлкєк вибрані до полагода справ братских. Чєсть і слава вам братя, що булїєте усї уважні так, що мітинг скоро скінчїв ся, Комїтет братства:
 Юрий Фалат, предс., Стефан Турок, касієр, Стефан Сисак, секр.
 Р. О. Box 220, Priceburg, Pa.

Братство

Пр. Дівє Марїї від. 123 в Скрантон, Па. вибрало нових урядників на рік 1907: Гр. Мрикало, предс.; Йосиф Запоточний, секр.; Максим Гїлх, касієр; Иван Тарас, вєспїсник; Василь Іруцьєлєк, Кирилло Волощук; і Тимко Назар, контрольєрї; Михайло Най, капїтан; Василь Лупчаньскїй, хоружий; Стефан Мєлш і Лука Костїшин доворчї хорих; Демко Мєлш, дверник, Йосиф Запоточний, секр.

Братство

св. Отця Николая Р. Н. С. в Вілкєбєрї, Па. вибрало на річний мітинг новий уряд на рік 1907: Микита Ковалишин, предс.; Стефан Лукач, касієр; Антон Шкрєбїяк, секр.; Іван Воробїй, васт. предс.; Василь Шкрєбїяк, васт. кас.; Мих. Гадованський, васт. секр.; Дмитро Бучак, записник; Иван Бурко, Лєсь Савїцкїй і Мих. Гадованський контрольєри; Иван Бурка, доворєц хорих; Гринько Воробїй, дверник, Антїн Шкрєбїяк, секр.

Братство

св. Петра і Павла від. 55. в Карнегі, Па. вибрало новий уряд на рік 1907: Макарїй Самочко, предс.; Гєгг Адїма, касієр; Андрїй Слабїк, секр.; Іван Турко, васт. предс.; Дїонїїв Астрєк, васт. кас.; Арсєній Патролєц, васт. секр.; Мих. Максимович і Гєйсєн Фєцьє доворчї хорих.
 Андрїй Слабїк, 210 Broadway, St., Carnegie, Pa.

Братство

св. Арх. Михайла з Канєксбург, Па. вибрало новий уряд на р. 1907 на річний мітинг: Иван Валєга, предс.; Василь Цїган, секр.; Андрїй Оччак, кас.; Василь Головач і Иван Берда доворчї хорих; Імрих Добоч, записник; Михайл Мєлїняк, опікун братства.
 Василь Цїган, секр.

Братство

Усп. Пр. Богор. від. 33. в Нортгемптон, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Гєв. Онушак, предс.; Михайл Петрак, секр.; Мих. Чепалик, касієр; Мих. Мїлєк, братє господар; Федїр Рєчнїяк, записник; Иван Дємбровскїй, дверник; Петро Процахїн, капїтан; Йосиф Гєрєнда і Федїр Рєчнїяк в Нортгемптон, а Иван Михайлчєк в Сїментон, доворчї хорих. Мітинг відбудуєтє ся кождого місяца в послїдну недєлю.
 Мих. Петрак, секр.

Братство

Пр. Богор. від. 86 Р. Н. С. в Олифант, Па. вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907: Иван Сєлєцькїй, предс.; М. Клим, васт. предс.; Иван Коцян, секр.; Андрїй Тарас, васт. секр.; Семен Мїтренко, касієр; М. Іванцїнскїй, васт. кас.; контрольєри: Онуфрїй Кєвтєк, М. Клим і Константин Кєбан; Николай Гуячєк, капїтан; Андрїй Гуячєк, гєгг.
 Иван Коцян, секретар.

Братство

св. Андрєя в Лорєй, О. від. 128 Р. Н. С. вибрало на слідуючий річний мітинг слідуючий новий уряд на рік 1907: Иван Шурєт, предс.; Мих. Гєлєнда, васт. предс.; А. Русєнко, секр.; Иван Зєвїяк, касієр; Иван Пішко, записник; Андрїй Мєтка і Андрїй Уїпєско контрольєри; Бартолаєй Уїпєско і Стєпєн Муншфєр доворчї хорих; Иван Гєджик, дверник. Хто єще не належить до братства апї до Р. Н. С., нехай вступить тепєр а не пожалує.
 А. Русєнко, секр.

Братство

Благєв Пр. Богородиці від. 107 Р. Н. С. в Сїєр, Па. устроєє річний мітинг дня 20-го Януара 1907 р. на Тома Евєноу ч. 3 в слідуючєю програмою: 1) Справдованє касовє за рік 1906. 2) Вїбір нового уряду на рік 1907. 3) Вїсєнових члєнів. 4) Вїсєнє і інтерполяції. Просїємо всіх явити ся точно під карою 50 цнт. для звичайного, а 1 дол. для урядника.
 Гр. Ковалєвїч, секр.

Братство

св. Андрєя від. 76 Р. Н. С. в Нью-Йорку вибрало слідуючий новий уряд на рік 1907:

Данило Павлїк, предс., Павло Зєтєк, касієр, Андрїй Павлїк, секр.

Братство

св. Йована Хрєстїєлєя від. 36 Р. Н. С. в Скотдєйд, Па. вибрало на річний мітинг новий уряд на рік 1907: Иван Коувєль, предс.; Петро Солонїнкє, васт. предс.; Стефан Мїляк, секр.; Ст. Ковальє, васт. секр.; Петро Кулєнїч, касієр; Федїр Пєлєш, васт. кас.; Мих. Швєда, контрольєр; Лєшко Ковальє, васт. ком.; Дмитрє Фєш, доворєц хорих; Василь Вєднєрчак, дверник; Пєтрє Муїлєк, васт. дверник, Ст. Мїляк, секр.

Братство

св. Петра і Павла від. 102 Р. Н. С. в Клієндєл, О. устроєє річний мітинг дня 20-го Януара 1907 р., на котрий є простує всіх своїх члєнів під карою 50 цнт. для звичайного, а 1 дол. для урядника. Мїрадоє дїєвий такїє: 1) справдованє касовє за рік 1906; 2) вїбір нового уряду на рік 1907; 3) внесенє і інтерполяції. Мітинг відбудєтє ся в Рєшїдєвій галї, о 2. год. початок.
 Лука Рєбєль, васт. секр.

Братство

св. Спасє від. 29. Р. Н. С. в Рєк, Па. вибрало єсь такий новий уряд на рік 1907: Стефан Вєднєрчак, предс.; Андрїй Грєвє, секр.; Василь Полїшак, касієр; Петро Грєвє, контрольєр; Антїн Грєвє, пїслєвєц. Мітинг відбудуєтє ся кождої другєй суботї о 7-їй год. вєчєром в хатї вєдєвї Юлії Хєвїк.
 Тимко Гуялєк, секр.

Братство

св. Отця Николая від. 78 Р. Н. С. в Майнєрєвїд, Па. вибрало слідуючий новий уряд на р. 1907: Семко Бардєк, предс.; Антїн Гєдєк, васт. предс.; Дмитро Кїплїяк, секр.; Стефан Бєнчєк, васт. секр.; Йосиф Вайдє Касієр; Петро Подєлєскїй, дверник.
 Дмитро Кїплїяк, секр.

Братство

Неп. Зєч. Пр. Богор. від. 145 Р. Н. С. в Алтопї, Па. вибрало слідуючий новий уряд на р. 1907: Иван Артамєвич, предс.; 1928 11th Ave.; Ф. Сєнєків, васт. предс.; Мих. Каравєн, 1928 11th Ave.; Иван Куцєтовскїй, васт. секр.; Мих. Рєбєк, касієр, 1928 11th Ave.; Иван Пєлїжан, васт. кас.; П. Самєєв, контр.; Л. Пєслєвскїй, дверник; надєрєцєлє хорїх: І. Накєчєнїй, 1423 13th Ave., Altoona Pa. і М. Кулєчїнскїй, Box 562, Holidaysburg, Pa. М. Вєднєрчак, капїтан, Мих. Каравєн, секр.

Оголошене.

Уряд Сєстр. св. Любєвї від. 83 в Карнегі, Па. вибрало слідуючий уряд на р. 1907: Теодозїя Прєшко, предс.; Нація Максимовїч, касієр; Парєска Юрчєк, секретарка; Парєска Вєнк, органієвєторка старшїх; Нація Щєрбє, органієвєторка дїтїх.
 Парєска Юрчєк, секр.

Великий бал

устроєє дєн 22-го Януара братство св. Йована Хрєстїєлєя в Пітєбург, Па. в своїй парєфїєлїєй галї на 7-їй улєцї С. С. Просїємо усїх так своїх як і дооколичєних Русинів прийти повєселїтєтє ся розрєватєє хоч на часєк. Музїка вїнамєнта, прєрєкєсєка до вїбору, а вже нашї молодєцькїє братїчкїє обєдлуєтєтє всїх, що не пожалуєтє. Тїкєтї для мужчїн 50 ц., для жєнщїн 25 ц. Почєток о 7-їй год. вєчєром.
 Комїтет баловїй:
 Иван Пєстєрчєк, Иван Бєган, Петро Лєнєк, Андрїй Стєцєвїч, Ієїдєр Кєстєкє.

Де є?

Хто хоче шукати своїх країнїх чєрєв нашу газєту, мусїть заплатити 25 цєнтєв за кожде оголошенє наперєд.

Попукуєм

свого сьвідєцєка Асєфєлє Сєрєдє, котрий прїїхєв до Амєрїкїє тому нєру мїсєцєв. Хто бї о нїм вїєвєлє або вїє сам, хєй яголєсїєтє ся на адресу:
 John Swerda, [Ambridge, Pa.

Попукуєм

свого прїїєлєя Вєслїє Мартїєвїчє, рєдєкєторє Сьвєдєцєкє Слїдєвєлєнїєвє. Хто бї вїєвєлє о нїм, або вїє сам, хєй яголєсїєтє на адресу:
 Mikolaj Mozyk, 54 Elizabeth St., P. O. Ottawa, Ont., Can.

Потреба

дєрєго дїєоучїтєлє до Бєтлєр, Па. Гєлєсїєтє лїстєвнє в ялєчєнєм сьвєдєцєкє на адресу:
 Rev. Basil Brywnak, Butler, Pa.

Переписка Редакції

„Двом в Закладі“. І заклад вїгрєєтє і дєчє навчїтєє, як прїєтєлєєтє самїє історїє Руск-Українїє. В рєд. „Свєбєдє“ мєжєна набутї дєї історїє: „Мїстєрєдєлєнїє народ“ — 20 цєт. і „Історїє Руск“ в єрєбєкєм — 19 цєт. Адресїє нє подєлєсїєтє нїєкої.

НОВИНКИ. КАЛЕНДАР.

Сїчєнє.

3	У.	Юлїян
4	П.	Анєлєвїч
5	С.	10 муч. в Крїтї
6	Н.	Перєд. Рєжд.
7	П.	Рєждєст. Хр.
8	В.	Сєбор Пр. Бог.
9	С.	Стєфанє пєрв.

Звєртємо увагу усїх їнтерєсовєнєх на сє, що „Свєбєдє“ прєнєсєнє до Нью-Йорку, тому всьєкїє нєсєєма до нас трєбє адресувєтє так:
 Swoboda,
 184 Hudson St.,
 New York, N. Y.

Ми ! застанєвїлїє вєслїєку „Свєбєдє“ всїм тїм прєдєплатнїєкєм, що нє мєжєтє ялєчєнєю „Свєбєдє“ нєпєрєд — а то з сєї прїєчїнї, що почтовий уряд вїдав новє розпоряджєнє, на підставї котрого нє вїлєнє послїлатї враз з другїємї часопїсєямї часопїсєїєкїє для тїх, що довжїє по прєдєплату. Прєтє, хто хочє далшє „Свєбєдє“ дїєставєтї, звєлїть вїрївнєтї сьвїєй довг, хтєж нє хочє єї, яголєсїєтє нас прє сє повїдомїтє.

Редакція „Свєбєдє“.

П. Кїндрат Дємчїк з Сєугє, Pa., члєн Р. Н. Союзу, вїдїхєв до старєго краєу. Однєк нє прєстєвєтє бутї члєном „Союзу“, по зєвєк зобовязєвєтє платити точно члєнєськїє вклєдкїє.

Прєбуджєнє українє-ского народу в Рєсїїє постєпєє скорїєм крєком впєрєд. По прїє осьвєдєдлєвєнє полїтїєчнє їдє прєдїє культурє-нєцїєнєлєнє. Українєськє шкєлє так чєрєдєнє, як сєрєднє і нєвїзвєдєнє явлєєтє тепєр одноє з нєвїзвєдєнїх справ культурно-нєцїєнєлєнїх домєгєнє украинєської суопїєлєнєстї. На кїєвєскєму увїєрєзїтєтї 1430 студєнтєв Українцїєв (бїлшє чїм всїх акадємїкїєв-Українцїєв в Гєлїчїнїє) ввєсєло до унїєрєсєнєтєу пєтєдїєкїє, в якїє домєгаєтєтє ся основєнєя українєських кєдєдр (лєкцїє), укр. лїтєратурї, історїї і прєвє. Акцїє кїєвєських студєнтєв вїдбїлєсь вїдгємєнєом по всїєй Українїє і вїд усєюдє посїпєлєсь на їх адресу сєрдєчнїє зєвїє спїєвєчїє і зєохотїє до загєлєної бєрбї о сьвєї прєвє. Чє мє нї одєго мїстєчєкє, звїєкаб нє вїдєзвєвєтє мєншїє чї бїлшїє гуртєк сьвїєдємїх сїнїєв Українїє в сїєй справї. — Далшє мїнїстєрєствє прєсьвїтє зїєвоїлєє, щєбї скрїєз по гїмнєзїєх, дє тїлькїє заждєтєтє сьвоє учнїє, подєвєтєтє сьвїєчїє українєської мєвї. Слєвом зєвєрушїлєсь Українє, і гдє тєя в єсвїтї сїлє, щєб в бїгє єї єдїнєцїєлє ?

Гр. кат. епископство в Америці буде вже небавом обсаджено. Місце нинішнього т. зв. „візитатора“, котрого іменували гр. кат. мадяронські єпископи в порозумінні з мадярським єпископством, обійме єпископ. Новий гр. кат. американський єпископ не буде самостійний, а лише буде вікарієм і єпископом *in partibus infidelium*. Буде мати більшу власть, як нинішній візитатор, але все таки буде підчинений римокатолицькому єпископові. Папа замінує правдоподібно одного з тих кандидатів, якого представлять американські єпископи. Кажуть, що римська курия буде числити ся рівнож з жандармерією угорського правительства, яке боїть ся, щоби рускі емігранти, які вертають домів, не заносили з Америки національної свідомости, бо се сприяло би наміри мадярського правительства в мадяризації угорських Русинів.

Часопис „Кієвская Старина“, що виходила в Києві 25 літ і друковалась російською мовою, з новим роком міняє назву (буде зватися „Україна“) і буде видавати ся українською мовою.

Питомці духовної семінарії в Полтаві, на Україні, уряджували недавно літературно-музикальний вечір. В вечір було багато ідейности та щирости, а стіни галі, в якій відбував ся вечір, украшав між инчими портрет пок. Мих. Драгоманова.

Найсвятійший Синод зборонив священикам належати до політичних партій. В наслідок сего поступивші священики збирають ся разом і протестують проти такого вчинку Синоду.

Міністер Століпін відобрав з пермської губернії таку телеграму: „Прошу Ваше Високопревосходительство оборонити нас від нападу тутешніх поліційних урядників. Вночі они ломають двері, вривають ся в доми, рубають, стріляють, витягають роздягнених людей за ноги на мороз“. Гарна поліція — нема що й казати.

За оден тиждень від 5-го до 12-го грудня в Росії розстрілено военно полевым судом 47 людей, арештовано 6 тайних друкарень та багато революціонерів. В тім самім часі лучилсь 37 політичних убійств та замахів і ограблено більше як 54.000 рублів.

До недавна ще Фінляндія не видавала політичних втікачів Росії, але послідніми часами Фінляндський Сенат приказав урядникам арештувати російських втікачів на жадане російської поліції.

В містах Александрії і Єлисаветграді на Україні засновано товариства „Просвіта“.

Закон про паспорт в Росії значно поліпшений.

Тепер селяне і другі люди мають право брати собі безсрочні паспортні книжки не тільки в волостних правліннях, але і в „местних поліцейських управліннях“, а по столицях і від участкавого пристава. Неодомка і „неплатеж сборов“ ні в якім разі не відбирають чоловікові права брати собі паспорт, рівнож і сільські общества не мають права заборонити видати паспорт. Поліція не сміє відбирати паспортів за недоплату зборів.

Процес проти учасників уброєного повстання в (1905 р.) скінчив ся минулого місяця. Підчас розправи показало ся, що між арештованими майже не було людей, що належали до революційних партій, а всі попали на лаву оскаржених більш менш випадково. Адвокат говорив: „Драгуни стріляли в натовп людей і зразуж виросли барикади. Вирослиж они не через те, що був вироблений такий план, а через те, що всі невдоволені таким способом побачили можливість виявити свій гнів“. Між оскарженими було много молодих людей, але були і старші, оден приміром мав 68 літ. Прокуратор в своїй сегодинній промові доматав ся, аби всіх оскаржених покарати смертю, але судді присяжні відкинули такий вазуд, в наслідок чого за суджено на каторжні роботи одного на 8, другого на 3 роки, чотирнацять віддано в арештанські роти від 1 до 3 літ, а шіснацятьох оправдано.

Голод в Росії. Кн. Львов, що повернув недавно до Петербурга з довгої об'їздки околиць навіщених голодом, подає тепер в часописах страшний образ того, що бачив. Нема тут бесіди про голодову смерть звичайнім економічним значінню, нарід справді вмирає. Нарід живе з дня на день без найменшої надії удержати ся при життю до весни. Жнива завели цілком вито; нема поживи ні для людей ні худоби. На просторі поверх тисяч верст кн. Львов бачив лише в кільканащати селах по кілька селян, що мали ще малий засіб збіжжя, хований від 5 до 10 літ. Худоба й кові продають ся за безцін. Кові одінують ся після вартости шкіри, по 6 до 8 рублів, корови по 9 до 10, вівці по півтора рубля. Стара солома, здерта зі стріх, продає ся по 3 до 4 рублів за один віз. В деяких сторонах нарід живить ся яким-будь зілем або ходять далеко до правительственных лісів на дубове листе, яке служить за поживу ему та худобі. Не лиш селяне не мають вже коний, але не має їх багато менших земських властителів, що до недавна мали ся доibre. В однім повіті знайшов Львов на 33 сіл тільки сім місцевостий, де до житної муки не подавали жолудинової до випіканя хліба. В многих місцевостях іншого хліба крім жолудинового зовсім нема.

Такий хліб виглядає як зроблений з мерви та землі. Се головна пожива мільонів людей від вересня, але й того мадо. Не дивниця, що люди виглядають на лиця як крейда, нарікають вічно на жолудкові боли і падають жертвою всяких недуг, між иншим також тифу. І то все вже в грудні! Що буде за 6 до 7 місяців? Правительственная поміч зовсім недостаточна, а рівночасно власти забороняють організувати ратувкові комітети, псбоючесь, щоб не стались огнищами революційної пропаганди.

Народ російський гине з голоду, а гроші призначені на підмогу голодуючим видає Гурко товариш міністра рільництва на якісь пані і коханки. Осць що доносять газети: Звісна річ, що бувша Дума ухвалила 15 мільонів на підмогу для голодуючих. Суму сю передає спеціальній комісії, якої головою іменовано Гурка. Комісія зажадала еще 55 мільонів для тихже самих голодуючих. Грішми сими управляв Гурко без ніякої контролі. Доставу збіжжя віддав якомусь Лідвалеві, властителеві торговельної фірми і двоох обдовжених каменець. Лідваль мав доставити до кінця с. р. 10 мільонів пудів жита по ціні 85 коп., на що дістав 800.000 рублів задатку. Однак до сеї пори замість 13.000 вагонів доставив він ледви 500 вагонів, але й то зіпсованого, або з піском змішаного жита. На тім зобовязане Лідвала скінчило ся. Ціла ся справа вийшла тепер на яв, та наробила в Росії страшного галасу. І так показало ся, що Лідваль зовсім не може доставити потрібного після зобовязання збіжжя, бо він такими справами ніколи не займав ся; а дістав так великий задаток, без найменшої за поруки, за посередництвом якоїсь пані. Дальше показало ся, що за Лідвала заплачено Гурко півтора мільона рублів довгу до банку. А тимчасом нарід пухне в голоду та благає помочи.

В селі Долинянах під Городком, в Галичині, жандарм переходячи дорогою, почув войки женщины, котру чоловік бив немилосердно. Жандарм станув в обороні женщины, а тим розарений чоловік кинув ся на него з сокирою. Нападений штовхнув селянина багнетом в груди і убив на місці.

Огні. В Батятичах в Галичині, жовківського повіта, згоріли 4 господарські загороди. Шкоду одінують на 6000 корон — Нафільварку в Тростянці, добромильського повіта, згоріла стаїня з 41 штуками худоби. Шкода вносить 16.000 корон. — В Колодівці під Станиславоном згоріло оноді 7 селянських загород.

Як живуть земські вчителі в лубенському повіті в Росії. Учитель Антін Дручевський прислав в земську управу список, скільки вчитель одержує і скільки мусить витратити. Одержує вчитель із земства 25 карбованців на місяць. Витрачає за місяць на одужу і на харч, якщо харчується в кого небудь — 25 руб. 71 коп. Як же харчується сам, то тоді на місяць мусить витратити 29 руб. 86 коп., бо тоді ж мусить наймати наймичку, і платити їй 8 карб. на її харчах. Таким чином, як що вчитель харчується в людей, то йому не стане 71 коп. на місяць. Як щож харчуватиметь ся дома, то не ставатиме 4 руб. 86 коп.

Ось список того, скільки чого купує собі вчитель на місяць.

Квас і буряки 90 коп., капуста 50 коп., картопля 50 коп., 30 фун. м'яса 2 р. 70 коп., масло 1 р. 60 коп., сало (4 хунт) 70 коп., крупа всякі 40 коп., хліб житній 60 коп.

Роскоші невеликі: фунт м'яса на день та фунт сала на тиждень. А про молоко й згадки немає. І все ж і на такий харч не стає вчительської плати. На книжку, на газету, на марку, щоб листи комусь послати, на поїздку кудись — не востає ся нічого. Це ж так, як що вчитель одинокий. А як що він, на лихо собі, оженив ся, то що ж тоді має робити?

І жабя до так тільки в лубенському повіті?

Коли вчити ся чужих мов. Найкрасший час до вивчення чужої мови е від 8 до 9 року життя. В тих роках починає ся нова доба в діточім життю, що проявляє ся замилованем висказувати свої думки в иншій формі, як сего дозволяє рідна мова. Дитина має тоді приємність у першукуюваню нових слів, перекручуваню знаних і т. п. Та доба триває менше більше 4 роки. Сей час найкрасший до виучування чужих мов. Коли ж дитина учить ся чужої мови пізніше, то не буде ніколи добре нею говорити.

Самоубийства в австрійській армії. Штабовий лікар др. Мирдач уложив статистику самоубийств в австро-угорській армії в періоді 1894—1903. По офіціальним виказам виносить число випадків самоубийств, що скінчили ся смертю 3.101, каліцтвом 861. На перший рік служби припадає пересічно 310 самоубийств із смертельним кінцем і 86 каліцтв. Найбільше випадків самоубийств викажують місяці падолист до січня, найменше серпень і вересень. Щодо поодиноких родів оружжя, викажують найбільше самоубийств піоніри, найменше артилеристи. Найбільше число самоубийств викажують корпуси в Празі, Перемишлі і в Прешбурзі.

Всячина.

Як живуть земські вчителі в лубенському повіті в Росії. Учитель Антін Дручевський прислав в земську управу список, скільки вчитель одержує і скільки мусить витратити. Одержує вчитель із земства 25 карбованців на місяць. Витрачає за місяць на одужу і на харч, якщо харчується в кого небудь — 25 руб. 71 коп. Як же харчується сам, то тоді на місяць мусить витратити 29 руб. 86 коп., бо тоді ж мусить наймати наймичку, і платити їй 8 карб. на її харчах. Таким чином, як що вчитель харчується в людей, то йому не стане 71 коп. на місяць. Як щож харчуватиметь ся дома, то не ставатиме 4 руб. 86 коп.

Ось список того, скільки чого купує собі вчитель на місяць.

Квас і буряки 90 коп., капуста 50 коп., картопля 50 коп., 30 фун. м'яса 2 р. 70 коп., масло 1 р. 60 коп., сало (4 хунт) 70 коп., крупа всякі 40 коп., хліб житній 60 коп.

Роскоші невеликі: фунт м'яса на день та фунт сала на тиждень. А про молоко й згадки немає. І все ж і на такий харч не стає вчительської плати. На книжку, на газету, на марку, щоб листи комусь послати, на поїздку кудись — не востає ся нічого. Це ж так, як що вчитель одинокий. А як що він, на лихо собі, оженив ся, то що ж тоді має робити?

І жабя до так тільки в лубенському повіті?

Коли вчити ся чужих мов. Найкрасший час до вивчення чужої мови е від 8 до 9 року життя. В тих роках починає ся нова доба в діточім життю, що проявляє ся замилованем висказувати свої думки в иншій формі, як сего дозволяє рідна мова. Дитина має тоді приємність у першукуюваню нових слів, перекручуваню знаних і т. п. Та доба триває менше більше 4 роки. Сей час найкрасший до виучування чужих мов. Коли ж дитина учить ся чужої мови пізніше, то не буде ніколи добре нею говорити.

Самоубийства в австрійській армії. Штабовий лікар др. Мирдач уложив статистику самоубийств в австро-угорській армії в періоді 1894—1903. По офіціальним виказам виносить число випадків самоубийств, що скінчили ся смертю 3.101, каліцтвом 861. На перший рік служби припадає пересічно 310 самоубийств із смертельним кінцем і 86 каліцтв. Найбільше випадків самоубийств викажують місяці падолист до січня, найменше серпень і вересень. Щодо поодиноких родів оружжя, викажують найбільше самоубийств піоніри, найменше артилеристи. Найбільше число самоубийств викажують корпуси в Празі, Перемишлі і в Прешбурзі.

Рахунок Япану за удержане російських пінників виносить 50 мільонів рублів і вістав представлений російському правительству ще з кінцем жовтня. „Русское Слово“ доносить, що російське правительсто ще не вирівало сего рахунку, бо вічавлене російського рахунку за удержане япанських пінників ще не зкінчене.

Як виглядає тепер Порт Артура. Від доPortу — як описує оден німецький промисловець — „виглядає наглядно бої, а дені недавно. З одної сторони видко вистаючі понад філами останки російської канонірки, дальше щогли кораблів, затоплених Япанцями, щоби замкнути вхід до порту. Я всів на беріг — пише загаданий промисловець — в поганій портовій ділянці, де не стрінув нікого крім кількох Хінців та Япанців. Хінська дорожка завезла мене до нового міста, де давніше мешкали Європейці. Ми минали заедно купи румовища і на пів збурені доми. В європейській ділянці майже всі доми мають сліди бомбардації. Нігде нема шиб у вікнах, в мурах видко глибокі ями, вирвані дванацять цалевими гранатами. В цілій ділянці панує гробова тишина. Європейців лишилось в пристани не більше як тузин, а загранична торгівля упала зовсім. Япанці не хотять впустити Європейців до міста, а самі займають ся тільки фортифікованем горбів. Про полагаджене торговельних інтересів не було для мене бесіди. Я рад-не-рад мусів з нічим вертати.

Як виглядає тепер Порт Артура. Від доPortу — як описує оден німецький промисловець — „виглядає наглядно бої, а дені недавно. З одної сторони видко вистаючі понад філами останки російської канонірки, дальше щогли кораблів, затоплених Япанцями, щоби замкнути вхід до порту. Я всів на беріг — пише загаданий промисловець — в поганій портовій ділянці, де не стрінув нікого крім кількох Хінців та Япанців. Хінська дорожка завезла мене до нового міста, де давніше мешкали Європейці. Ми минали заедно купи румовища і на пів збурені доми. В європейській ділянці майже всі доми мають сліди бомбардації. Нігде нема шиб у вікнах, в мурах видко глибокі ями, вирвані дванацять цалевими гранатами. В цілій ділянці панує гробова тишина. Європейців лишилось в пристани не більше як тузин, а загранична торгівля упала зовсім. Япанці не хотять впустити Європейців до міста, а самі займають ся тільки фортифікованем горбів. Про полагаджене торговельних інтересів не було для мене бесіди. Я рад-не-рад мусів з нічим вертати.

Як виглядає тепер Порт Артура. Від доPortу — як описує оден німецький промисловець — „виглядає наглядно бої, а дені недавно. З одної сторони видко вистаючі понад філами останки російської канонірки, дальше щогли кораблів, затоплених Япанцями, щоби замкнути вхід до порту. Я всів на беріг — пише загаданий промисловець — в поганій портовій ділянці, де не стрінув нікого крім кількох Хінців та Япанців. Хінська дорожка завезла мене до нового міста, де давніше мешкали Європейці. Ми минали заедно купи румовища і на пів збурені доми. В європейській ділянці майже всі доми мають сліди бомбардації. Нігде нема шиб у вікнах, в мурах видко глибокі ями, вирвані дванацять цалевими гранатами. В цілій ділянці панує гробова тишина. Європейців лишилось в пристани не більше як тузин, а загранична торгівля упала зовсім. Япанці не хотять впустити Європейців до міста, а самі займають ся тільки фортифікованем горбів. Про полагаджене торговельних інтересів не було для мене бесіди. Я рад-не-рад мусів з нічим вертати.

Як виглядає тепер Порт Артура. Від доPortу — як описує оден німецький промисловець — „виглядає наглядно бої, а дені недавно. З одної сторони видко вистаючі понад філами останки російської канонірки, дальше щогли кораблів, затоплених Япанцями, щоби замкнути вхід до порту. Я всів на беріг — пише загаданий промисловець — в поганій портовій ділянці, де не стрінув нікого крім кількох Хінців та Япанців. Хінська дорожка завезла мене до нового міста, де давніше мешкали Європейці. Ми минали заедно купи румовища і на пів збурені доми. В європейській ділянці майже всі доми мають сліди бомбардації. Нігде нема шиб у вікнах, в мурах видко глибокі ями, вирвані дванацять цалевими гранатами. В цілій ділянці панує гробова тишина. Європейців лишилось в пристани не більше як тузин, а загранична торгівля упала зовсім. Япанці не хотять впустити Європейців до міста, а самі займають ся тільки фортифікованем горбів. Про полагаджене торговельних інтересів не було для мене бесіди. Я рад-не-рад мусів з нічим вертати.

Агітатор.

Скриплять шибениці, по тюрмах духота, в Сибірі нема місця! — І не дивниця! — Бо коли приглянеш ся всім „внутрішнім ворогам“

Приміром такий ворог: в калузькій губернії, живдринськім повіті пасла ся худоба біла села. Настав вечір — пора гнати худобу до села. Пастух замахнув

ши ся багатом закрячав: — Ну, худібно, підіймай ся, від старих порядків відрикай ся — і заграв на дутці „марсилянку“.

Якраз в той час проїжджав з козаками пристав Лавров і „Стой!“ закрячав остро на свою дружину: „Арештувати агітатора!“

Козаки кинули ся до пастуха, вхопили його бідного і потягнули в тюрму.

Ось вам і „внутрішній ворог“, ось агітатор серед баранячого і волового мяса. Мабуть побояв ся пристав, щоби не пішов революційний рух поміж сільських бабанів та телят.

Бідний пастуше! Забуть те в дуби, та пішлють десь Сибір. А не берися бунту ти овець; коли сви ні спля, нехай сплять і вівці.

С Б М Ч Н Е.

По америк тських. (автентичне). (На суді релігії).

Хто дав свящев кови власть відпускати гр. — Малий Джан: Копанія.

Забобонний.

Пані: (до волоцюги) — Дістанете свідане, як порубаєте мені отсе поліно.

Волоцюга: — Гм... що то нині за день?

Пані: — Понеділок.

Волоцюга: — В такім разі прийду завтра.

Бізнесмен.

Іцик, що ти би рубив, як бись виграв великий лось?

Перше почислив бим, чи виплатили мені вск суму.

Зреванжована.

Молодий урядник: (виставляє панночці паспорт) очи:—чорні; уста:—маленькі; стан:—стрункий.

Панна: Ви, пане секретар, також красний мужчина.

...отже через „газету“ запізнав ся ваш товариш з дівчиною?... чи живе з нею щасливо?

Сумніваю ся, бо за раз по весілю перестав платити за газету.

Лиш для свідомих робітників

спровадили ми з Черновець на Буковині

Календар „Веселка“

і продаємо з оплатою почти по 50 центів.

У нас можна також дістати:

Книжки шкільні: Букварі, читанки: II, III, IV, Движиму азбуку для наученя старших читати, провідники;

Книжки церковні: Молитвенники, піснесловці, ізборники, псалтирі, біблїї, життя святих, катехизми, коляди;

Книжки світського змісту: Повісті, оповідання, казки, поради лікарські, сьліваники, штуки театральні, історії, поезії, твори письменників і инші.

Цінники на жадане висилаємо даром. Гроші треба посилати враз з замовленем. Пишіть на адресу: **RUSKA KNYHARNIA, BOX 128, SCRANTON PA.**

Хто прислав нам 2 дол. на Біблію в Mundare, Alta, Cal., зволить подати своє імя і навіско, бо інакше посилка не може бути ему доручена.

Зряд Рускої Книгарні.

Лиш 30 доларів!

За шифкарту з Роттердаму до Нью Йорку або з Нью Йорку до Роттердама.

Дорога морем триває 9 днів.

Кораблі відходять:

3 Нью Йорку:

В Четвер, Януара 3, 1907, в полудне.
В Вівторок, Януара 15, 1907, ..
В Вівторок, Фебруара 26, ..
В Вівторок, Марта 12, ..
В Вівторок, Марта 26, ..
В Вівторок, Априля 2, ..

3 Роттердаму:

Фебруара 8, 1907, Марта 8, ..
Фебруара 22, 1907, Марта 15, ..

Дорога з Нью Йорку до Роттердаму триває 9 днів, з Нью Йорку до Лібава 13 днів.

Ціни шифкарту раз з білетами колієвими з Нью Йорку до краю або назад:

До Бродів	38.10	До Підвслочиск	38.45
" Вудапегу	37.55	" Перемишля	37.20
" Червоць	38.75	" Тернополя	38.25
" Права	37.55	" Тарнова	36.35
" Яскова	36.90	" Унгвара	38.35
" Львова	35.95	" Кошиць	37.55

До Нью Йорку до Лібава коштує шифкарта 37.00.
З Лібава до Нью Йорку 31.50.

Від дитини вище року платити ся через воду \$2.00; від року до 12 літ пів шифкарти.

На американських залізницях платять діти від 5 до 12 літ пів тикету, до 5 літ ідуть дармо.

Продаємо також білети колієві враз з шифкартами по зниженій ціні з краю до різних міст Сполучених Держав і Канади.

Також шифкарти з білетами колієвими до Росії і з Ресії.

Ближші інформації, шифкарти і білети колієві можете дістати в Реданції „Свободи“
Jno. J. Ardan, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Чи чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?

Ми пішлемо Ваші гроші до краю за ту саму ціну, що і чужі агенти або і танше, а може ще скорше і безпечніше як чужий.

Посилаємо корони по слідуячій ціні:

5 корон за 1 дол. 17 цт.	170 корон за 34 дол. 88 цт.
10 " " 2 " 20 "	180 " " 36 " 92 "
20 " " 4 " 25 "	190 " " 38 " 96 "
30 " " 6 " 28 "	200 " " 41 " " "
40 " " 8 " 34 "	300 " " 61 " 45 "
50 " " 10 " 37 "	400 " " 81 " 85 "
60 " " 12 " 42 "	500 " " 102 " 25 "
70 " " 14 " 46 "	600 " " 22 " 90 "
80 " " 16 " 50 "	700 " " 143 " 40 "
90 " " 18 " 55 "	800 " " 162 " 70 "
100 " " 20 " 60 "	900 " " 184 " 30 "
110 " " 22 " 64 "	1000 " " 204 " 80 "
120 " " 24 " 68 "	2000 " " 409 " 50 "
130 " " 26 " 72 "	3000 " " 614 " 20 "
140 " " 28 " 76 "	4000 " " 816 " 50 "
150 " " 30 " 80 "	5000 " " 1021 " " "
160 " " 32 " 84 "	

Рублі:

5 Рублів за 2 дол. 85 цт.	80 рублів за 41 дол. 95 цт.
10 " " 5 " 45 "	90 " " 47 " 15 "
20 " " 10 " 65 "	100 " " 52 " 20 "
30 " " 15 " 85 "	200 " " 104 " 40 "
40 " " 21 " 10 "	400 " " 209 " " "
50 " " 26 " 39 "	600 " " 313 " 50 "
60 " " 31 " 50 "	800 " " 418 " " "
70 " " 36 " 70 "	1000 " " 522 " " "

Адрес: Jno. J. Ardan, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Хто бажає інформації про Бритийську Колумбію нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk, Vancouver, B. C., Canada.
Box 482,

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичний
Повинна гроші на пралерги. Заступає в справах кримінальних і цивільних.
Офіс: 910-911 Meats Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

Російська Охотничя Флота

Нова пасажирська пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересідання великими двошрубовими, скорими пароплавами „Смоленск“, „Петербург“ і „Саратов“.

Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.

Ціна шифкарту:

З Нью Йорку до Роттердама або в Роттердаму до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа загальна 30 дол.

З Нью Йорку до Лібава: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа загальна 37 дол.

З Лібава до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44, третя класа загальна 34 дол.

Кораблі відходять з Нью Йорку „Петербург“: Четвер, 3-го січня в полудне.

„Смоленск“: Вторник 15 Януара в полудне.

Генеральні Агенти: C. V. Richard & Co. 31-33 Broadway, New York.

Ся \$30 годинка за 1.50 дол. Найліпша спосібність вунити золотом повнену годинку по номінальній ціні. Коверта є повнена цирим золотом і має гаранцію на 20 літ.

Хто прийде мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому виплю в презенті або малу Австрій або Америку, або красну книжку до молени.

John Nemeth, 457 Washington Str. New York City.

Коли послаєте адреси, напишіть, що вчитальсьте оголошене в „Свободі“.

Dr. J. SZLUPAS, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.

Old Phone 1269-B

Позолочувану Годинку за \$3.98 ніхто доси не продавав.
Ми пішлемо Вам до оглядженню сую гарну 14-каратовим золотом Подвійно Золочену годинку С. С. D. за \$3.98 і оплату експресу. Гваранція на 20 літ і лапцюшок в кожній годинку. Ся годинка не чоріє як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-доларова щиро золота годинка, а деякі купці продають еї по \$10.00. Ся пішлате вперед \$3.98 дамо вам в дарунку перстень або ніж і оплатимо редістріванку почту через що не будете мусіти платити експресу.

Дармо одна годинка сли купите або спродасте шість. Пишіть чи прислати вам мужеску чи жіночу годинку. 34-38 Globe Bldg Co. Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

ST. GERMAIN BENEVOLENT SOCIETY
ORGANIZED FEB. 1833 ROCHESTER, N.Y.
Вироби бранчі, маші, шапки, відзнаки, хортуні, уніформи.
Ціники і пробки вставляє даром.
Можете писати до НАСКО РУСКИ, САМОУСНИК ДО ПОСЛАНИ.
R. H. MORGAN, 43 N. Main St., Sheppardton, Pa.

Годинка на ціле жите \$5.95

Правдивий 14 к. Золотом повнений а не поволочуваний годинник стемі-льований в середній „14 к. Гварантований на 20 літ“.

CROWN JEWELRY CO. Dept. 466, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини

Др. Юліян Чупка.

Всі справи в судах і у скваєрів в повітах Люверне і Лякаванна.

Всі справи судові, повновласті, контракти, справи військові в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. там де банк Неймета.

Приїжджає до Сквентон що Понеділка і Четверга о годині 6 вечерю.
402 S. Washington Ave., Scranton, Pa. там де банк Райхмана.

Ф. Памм, Брак'я, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилає славі в цілім світі анані годинки кишенькові „ROSKOPF“ докладно на мінуту урегульовані по 2 дол. Ті самі правдиві патентовані 4 дол., ті самі в трьома срібними накривками урядово стемільовані 5 доллар. Ті самі правдиві патентовані 7 дол. Ланцухки срібні урядово стемільовані 1 д., міцніші 1.50 дол., дуже міцні 2 дол. Пти заволодінно залежать відповіду квету прислати. Оплата від пачки до Америки зносить 50 центів. На жедане посламо великий Люстрезанній циник дармо і оплатно.

Даремні Фарми!

Кочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнішчу землю коєсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводить ся.

Великий Канадійський Північний Захід.

Сли так, то не заведоші писати малу суму, бо лиш \$1 як річну оплату на одиюку руску часопис в Канаді, часопис яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселенцям.

Руска Щадниця в Перемишля

принймає вкладки щадничі щоденно в годинах уридових і опроцентує їх на 4 процент, починаючи вже від слідуячого дня по дни аложешя і процентують ся до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Рускій Щадниці“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, листами грошешими, чеками Почтової Щадниці, котрі Дирекція щадничі на жалане безплатно достарчає, в філіях банку австро-угорського на рахунок „Рускої Щадниці“ в товариствах: „Взаімного кредиту“ „Лікстер“ у Львові, „Краєвий Союз кредитовий“ у Львові і „Банк звязковий“ в Станиславові.

„РУСКА ШАДНИЦЯ“ уділяє позичок:
а) гіпотечних, піврічними амортизаційними ратами платних на 5 процент на протяг літ 10-50 після вибору позичачого;
б) на ломбард ефектів на 5 і пів процент;
в) на есконт векслів на 6 процент, на векслі переказані за 3-6 місяців платні.

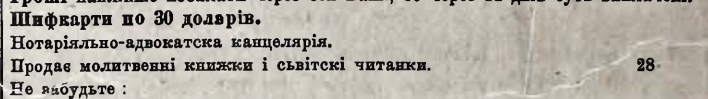
Справи позичок полагаються можливо скоро.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Рускої Щадниці“ ул. Коєцюшка, Народний Дім I. поверх, щоденно безкоштривно в годинах уридових від 9-1 год. кромі неділі і руских свята.

Після §. 14. устава „Рускої Щадниці“, через ц. к. міністерство справ внутрішніх затверженого, вкладки в товаристві „Руска Щадниця“ в Перемишля надають ся до льякації капіталів пуліярних, фондацийних і т. п., має отже „Руска Щадниця“ безпеку пуліярну.

Дирекція Рускої Щадниці в Перемишля.

Крил. о. І. Стрийский. Д-р Т. Кормош. Ал. Ярема.

Гроші найліпше посилати через сей Банк, бо через 12 днів суть виплачені. Шифкарти по 30 доларів.

Нотаріально-адвокатска канцелярія. Продає молитвенні книжки і світські читанки. Не вваудте!

Народний Банк, 402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.

ЧИТАЙТЕ І

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.	Історія українського народу.....20 ц.
* Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.	* Навернений Грішник.....20 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.	Новий Завіт.....4 дол.
Беседа книжочка з образами.....30 ц.	Образки і загадки.....10 ц.
* В Старій і Новій крає.....25 ц.	Оповідання.....15 ц.
* Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.	Оповідання про австрійських богів.....10 ц.
Децо в історії православної мислі в Америці.....10 ц.	Про відступників від рос. православія.....10 ц.
Децо про виїрнта.....30 ц.	* Про кутро вимлі.....25 ц.
* Два левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.	Помуса.....10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	Розмова Поляка, в Руском.....10 ц.
Жовнір.....10 ц.	Руско-англійський словарець.....20 ц.
Журнал.....15 ц.	* Релігійні вірвання старинних народів.....20 ц.
Жите Ісуса Христа.....1.50 дол.	Смерть.....10 ц.
* Життя, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	* Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
Зуб за зуб.....10 ц.	* Слово люде.....15 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	Страхи.....20 ц.
Історія Руси в образах.....10 ц.	Уаля в Америці.....20 ц.
Капітал і праця.....15 ц.	* Хто в чого живе.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Які то є люде на землі, в 20 образах.....50 ц.
* Календар.....25 ц.	* Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
Марія.....10 ц.	* Через кордон.....15 ц.
* Многогрудальний народ, огляд	

Атляє цілого світа, англійський 105 мап, над 700 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цілого світа 4 стопи широка а 6 стій довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болять, то иншого вже не боєсть здорове і буде пяти. ПОЖИВНЕ.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.